

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu
pamětní stříbrné 500 Kč mince ke 100. výročí zahájení vydávání československých platidel

V Praze v červenci 2018

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu pamětní stříbrné 500 Kč mince
ke 100. výročí zahájení vydávání československých platidel

- 1) Česká národní banka vypisuje cenu nejhodnotnějším návrhům pamětní stříbrné 500 Kč mince, která bude vydána v roce 2019.
- 2) Vypsání ceny se řídí ustanoveními § 2887- 2889 občanského zákoníku o vypsání ceny.
- 3) Cena bude udělena nejhodnotnějším a technickým podmínkám vyhovujícím návrhům.

Vydáním 500 Kč mincí má být nejširší veřejnosti připomenuto 100. výročí zahájení vydávání československých platidel.

Hlavní technickou podmínkou je odevzdání kruhového návrhu provedeného v sádře (lící a rubová strana samostatně) o průměru 190 - 200 mm (bezpodmínečný požadavek mincovny - překročení je důvodem k vyloučení z hodnocení) v patřičné síle, aby snesl manipulaci bez upevnění na podložku. Každý návrh musí být označen značkou (heslem vyjádřeným slovně, popř. číselně; kreslené značky jsou nepřípustné) na spodní straně sádrového kotouče, a to stejnou pro lící i rubovou součást návrhu mince. Návrhy musejí být předkládány v definitivní podobě; to znamená, že po technické stránce musejí být po drobných úpravách podle požadavků mincovny způsobilé k ražbě. Zásadní podmínkou je, aby pod jednou značkou byl předložen kompletní návrh mince, tj. aby obsahoval alespoň jednu lící a jednu rubovou stranu.

Mincovní pole musí mít tvar dutého zrcadla s nejnižším bodem uprostřed modelu, které se směrem k okrajům zvyšuje, což je podmínkou pro příznivou charakteristiku tečení materiálu. Technický výkres geometrie modelovací formy je uveden v příloze. Maximální výška plastiky (reliéfu) ve středové části modelů je 1,8 mm. Plastika musí pokrývat nejméně 50 % plochy mincovního pole; plošné proporce plastiky na jedné straně musí odpovídat plošným proporcím plastiky druhé strany. Při modelaci plastiky je nutné zohlednit její rozmístění v mincovním poli. Masivní a vysoká plastika na jedné straně vyžaduje nižší plastiku na protilehlé ploše druhé strany a naopak.

- 4) Na lící straně (aversu) je nutno umístit v opisu (při obvodu mince) nebo v nápisu (řádcích) název státu „ČESKÁ REPUBLIKA“ a nominální hodnotu mince se zkratkou peněžní jednotky „500 Kč“. Jako dominanta lící strany může být použit:
  - a) buď *motiv vztahující se bezprostředně k tématu mince*,
  - b) nebo *motiv tradičně zdůrazňující, že mince je platidlem České republiky, tj. umělecká kompozice heraldických zvířat z velkého státního znaku České republiky, případně doplněná dekorem vztahujícím se k tématu mince.*

Umělecká kompozice heraldických zvířat musí být ztvárněna tak, aby nedocházelo k nečitelným stylizacím či nechtěnému karikování, a aby byla v souladu s provedením rubové strany. Kompozice nesmí být přímým ztvárněním velkého státního znaku podle vyobrazení v příloze zákona o státních symbolech České republiky (vyobrazení je připojeno k těmto podmínkám). V případě, že kompozice je dominantou lící strany, nemusí zaujímat celou plochu mincovního pole, musí však být umístěna v horní části mince, tvoří-li pouze doprovodný prvek, může být umístěna kdekoliv, vždy však neznevážujícím způsobem. Na místě, kde by podle mínění autora měla být značka mincovny, bude umístěno kolečko o průměru 8 - 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Na rubové straně (reversu) je nutno vyjádřit motiv vztahující se k tématu mince, nápis nebo opis „ČESKOSLOVENSKÁ PLATIDLA“ a letopočty „1919 – 2019“. Na místě, kde by měla být autorská značka, umístí výtvarník čtvereček o velikosti 8 x 8 až 10 x 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Řešením hrany se výtvarník nemusí zabývat.

Výtvarník může k návrhu připojit lístek se soutěžní značkou (heslem) a s textem o rozsahu nejvýše jedné strany papíru formátu A4, ve kterém stručně popíše, jaké motivy na návrhu použil, jaký je jejich zdroj, jak k nim došel, příp. jak je modifikoval a ztvárnil. Tento text může pomoci komisi v orientaci v zobrazených motivech. Z lístku nesmí být nijakým způsobem zřejmé, kdo je autorem návrhu, aby nedošlo k porušení anonymity. Pokud autor podává více návrhů, musí být ke každému návrhu přiložen samostatný lístek, aby nebyla zřejmá ani autorská souvislost mezi jednotlivými návrhy.

Mince bude ražena ze slitiny o 925 dílech stříbra a 75 dílech mědi, její průměr bude 40 mm a hrubá hmotnost 25 g. Ražena bude také ve špičkové kvalitě, u níž zvlášť dobře vynikne vrcholný lesk i v drobných ploškách proti matovému reliéfu. K této okolnosti by měli účastníci soutěže přihlídnout. Soutěžící mohou shlédnout v pracovní dny od 9 do 15 hod. příklady modelů pamětních mincí¹ v sekci peněžní a platebního styku České národní banky v Praze 1, Na Příkopě 28. Návštěvu je třeba dopředu avizovat sekretářce Komise pro posuzování návrhů na české peníze, tel. 224 413 409.

5) **Návrhy ucházející se o cenu musejí být odevzdány nebo odeslány poštou do pátku 24. srpna 2018** na adresu:

a) pro poštovní styk

Česká národní banka
Sekce peněžní a platebního styku
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1

b) pro osobní doručení mimo den uzávěrky

Česká národní banka - podatelna
vchod ze Senovážné ulice,

na dveřích proti vchodu mezi turnikety jsou uvedena telefonní čísla, na která je nutno volat a uvést, že jde o odevzdání sádrového modelu.

Doba příjmu: 7.00 až 17.00, v pátek 7.00 až 15.00 hod.

c) pro osobní doručení v den uzávěrky

Česká národní banka, vchod ze Senovážné ulice, salónek pro návštěvy (chodba vpravo za vchodem)

Doba příjmu: 10.00 až 12.00 hod.

Ke každému návrhu musí být připojena zalepená obálka označená stejnou soutěžní značkou (heslem) jako na modelech. Obálka musí obsahovat lístek se jménem autora návrhu, jeho adresou, telefonním číslem, případně e-mailem, bankovním spojením a shodnou značkou jako na obálce.

---

¹ České a československé pamětní mince a některé jejich sádrové modely lze shlédnout i v Expozici České národní banky. Podrobnější informace o Expozici ČNB a možnosti ji navštívit jsou k dispozici na internetových stránkách ČNB www.cnb.cz.

Návrhy odeslané poštou musejí být avizovány e-mailem na adresu sarka.vicherova@cnb.cz nebo telefonicky na číslo uvedené v bodech 4 a 6. V oznámení je nutno uvést podací číslo odesílajícího poštovního úřadu. Návrhy musejí být zaslány v obalech pro křehké zásilky odpovídajících přepravním pravidlům pošty. Zásilky musejí být na vnějším obalu označeny „Soutěž na PSM ČESKOSLOVENSKÁ PLATIDLA“. Zásilky doručené osobně do ČNB musejí být rovněž řádně zabaleny, aby nemohlo dojít k jejich poškození; zásilky předávané na podatelnu je nutno označit „Soutěž na PSM ČESKOSLOVENSKÁ PLATIDLA“.

- 6) Soutěžní návrhy zhodnotí Komise pro posuzování návrhů na české peníze. Předsedou komise je zástupce České národní banky, členy komise jsou renomovaní výtvarníci, medailéři, teoretici výtvarného umění a učitelé uměleckých škol. Komisi svolává Česká národní banka jako vypisovatelka soutěže. Administrativní práce pro komisi zajišťuje sekretářka komise, Ing. Šárka Vicherová ze sekce peněžní a platebního styku České národní banky, tel. 224 413 409.
- 7) Pro nejhodnotnější návrhy se stanoví tyto ceny:

- I. cena ..... 40 000,- Kč
II. cena ..... 25 000,- Kč
III. cena ..... 18 000,- Kč

Kromě cen může komise udělit režijní příspěvek autorům, jejichž návrh byl vyřazen v prvním kole hlasování, a odměnu autorům, jejichž návrh postoupil do druhé nebo třetího kola hlasování. Počet těchto příspěvků a odměn a jejich výše jsou závislé na počtu předložených návrhů a na jejich umělecké a technické úrovni. Ceny, odměny a režijní příspěvky vyplatí Česká národní banka do 30 dnů od výroku komise.

V případě, že žádný z předložených návrhů nebude splňovat podmínky pro udělení cen, může komise vyzvat vybrané autory k úpravě předložených návrhů podle připomínek komise. Vybraní autoři v případě přeložení upraveného návrhu obdrží vyzývací odměnu a vítězný návrh získá I. cenu ve výši 40 000 Kč.

Ceny a odměny ze soutěže vyšší než 10 000 Kč budou podle § 36 odst. 2 písm. l) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, sníženy o daň z příjmů ve výši 15 %.

- 8) Výběr návrhů pro realizaci provádí bankovní rada České národní banky. Bankovní rada není vázána názorem komise, k realizaci však může být vybrán pouze návrh, kterému byla udělena některá z cen, nebo návrh z užší výzvy výtvarníků.

Autorovi, jehož návrh bude realizován (líc i rub), bude vyplacena autorská odměna za převod oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví a výtvarnou spolupráci při realizaci, v celkové částce 50 000 Kč, a to na základě licenční smlouvy s autorem uzavřené. Nepřijme-li autor, jehož návrh bude vybrán k realizaci, návrh licenční smlouvy do 15 dnů poté, co mu bude doručen, vyhrazuje si ČNB právo zahájit jednání o realizaci s autorem jiného návrhu. V případě kombinace lící a rubové strany dvou autorů obdrží každý autor polovinu uvedené částky.

Autor návrhu vybraného k realizaci je povinen na hraně sádrových modelů vyznačit tzv. ražební postavení, tj. vzájemnou polohu lícové a rubové strany.

Bude-li nutno provést na přijatém návrhu úpravy, je autor povinen provést je bezplatně ve spolupráci s určenou mincovnou a za tím účelem se na vyzvání do mincovny dostavit. Náklady na jízdné spojené s cestou autora do mincovny budou hrazeny Českou národní bankou zvlášť po předložení příslušných dokladů. Jestliže by autor návrhu vybraného k realizaci nemohl provést či dokončit z jakéhokoliv důvodu definitivní úpravy

ve stanovené době, má Česká národní banka právo nechat úpravy provést jiným výtvarníkem nebo zadat k realizaci jiný návrh.

Po realizaci návrhu obdrží autor dva kusy mincí ve špičkové kvalitě.

Pokud nebude mince realizována vůbec, obdrží výtvarník, který v soutěži získal I. cenu, k této ceně částku 20 000 Kč. Pokud bude realizován jiný návrh než ten, kterému byla udělena I. cena, dostane autor návrhu, který získal I. cenu, částku 20 000 Kč.

- 9) Autorské právo k oceněným návrhům zůstává nedotčeno. Návrhy, které obdržely ceny nebo byly odměněné alespoň částkou 10 000 Kč, se stávají vlastnictvím České národní banky.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Sekce peněžní a platebního styku

Ing. Josef Ducháček
ředitel sekce

JUDr. Jaroslav Moravec, Ph.D.
předseda komise

Zahájení vydávání československých platidel

Historie československé měny jako samostatné měny samostatného československého státu, se začala psát na konci roku 1918 brzy po jeho vyhlášení. Krátce po rozpadu Rakouska-Uherska začal být pocítován nedostatek zákonného oběživa (mincí a bankovek Rakousko-uherské banky). Protože však mladý stát nebyl ještě připraven na zavedení vlastní měny, byla zahájena výroba poukázek Zemské banky království Českého, jež měly sloužit jako náhrada obíhajících bankovek. Než však došlo k jejich vydání, změnila se situace rakousko-uherské korunové měny v nástupnických státech a první československý ministr financí Alois Rašín se rozhodl urychlit zavedení vlastní československé měny, tedy přistoupit k měnové odluce od rakousko-uherské měny.

Po podrobném naplánování akce schválilo Revoluční národní shromáždění 25. února 1919 zákon č. 84/1919 Sb. z. a n. (tzv. zmocňovací zákon), jímž byl ministr financí zmocněn, aby provedl nařízením okolkování bankovek a soupis jmění za účelem uložení majetkové dávky. Následně byly uzavřeny hranice československého státu a zastaven veškerý pohyb zboží a osob. Jednotlivým sběrnám bankovek, které byly zřízeny státními komisariáty, byly distribuovány kolky a ve dnech od 3. do 9. března 1919 (na Slovensku až do 12. března; na Podkarpatské Rusi dodatečně až v roce 1920) byla provedena samotná reforma okolkováním rakousko-uherských bankovek vyšších hodnot.

Zejména z důvodu velkého množství padělaných kolků se s přípravou tisku nových, definitivních československých státovek velmi spěchalo. Celá I. emise byla značně výtvarně a technicky nesourodá, tiskla se ve dvou zahraničních a šesti tuzemských tiskárnách a autory bylo několik českých, rakouských a amerických výtvarníků a rytců. Přesto měla řada státovek vysokou uměleckou hodnotu, zejména ty, které navrhl přední český secesní malíř Alfons Mucha. Jednalo se o státovky nominálních hodnot 10 Kč (rub), 20 Kč, 100 Kč a 500 Kč. Některé z motivů byly původně připraveny již na zamýšlené poukázky Zemské banky království Českého koncem roku 1918 a v roce 1919 byly upraveny na státovky. Státovky všech devíti nominálních hodnot (1, 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1 000 a 5 000 Kč) měly společný text: „Tato státovka vydaná podle zákona ze dne 10. dubna 1919 č. 187 Sb. z. a nař. platí ... KORUN ČESKOSLOVENSKÝCH - V Praze dne 15. dubna 1919 – podpis dr. A. Rašín ministr financí“.

Jako první byla dokončena a do oběhu vydána dne 7. července 1919 hodnota 100 Kč, kterou tedy, nepočítáme-li provizorní kolky, bylo zahájeno vydávání československých platidel znějících na korunu československou.

Již od roku 1920 byly státovky I. emise postupně nahrazovány technicky vyspělejšími a hůře padělatelnými státovkami II. emise a nízké hodnoty od roku 1922 také prvními československými mincemi.

První československé definitivní platidlo, státočka I. emise 100 Kč vzor 1919

Původní výtvarné návrhy Alfonse Muchy na líc a rub.

Líc a rub v konečném tiskovém provedení.

Další státovky I. emise

1 Kč, líc a rub

5 Kč, líc a rub

10 Kč, líc a rub

20 Kč, líc a rub

50 Kč, líc a rub

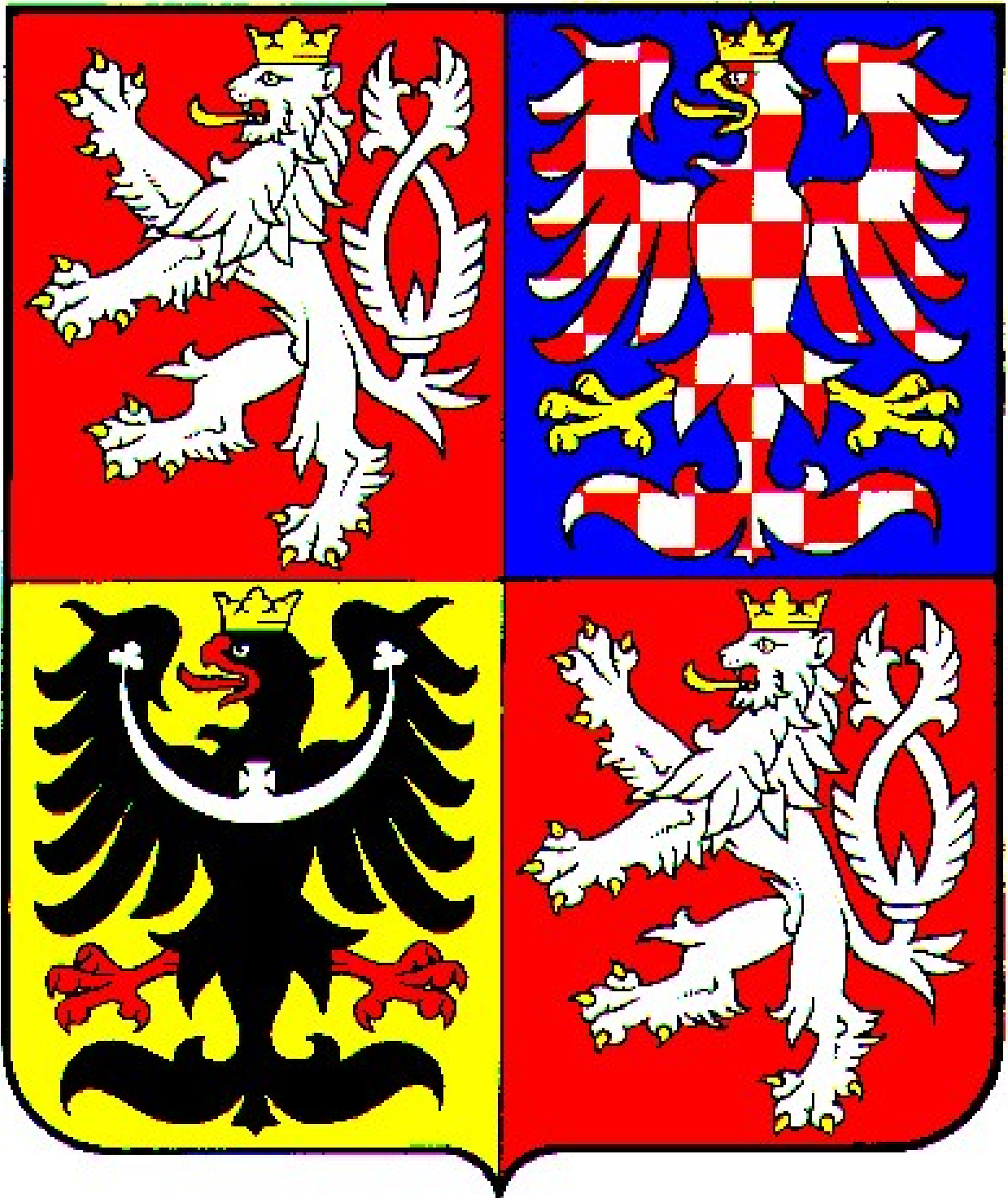
500 Kč, líc a rub

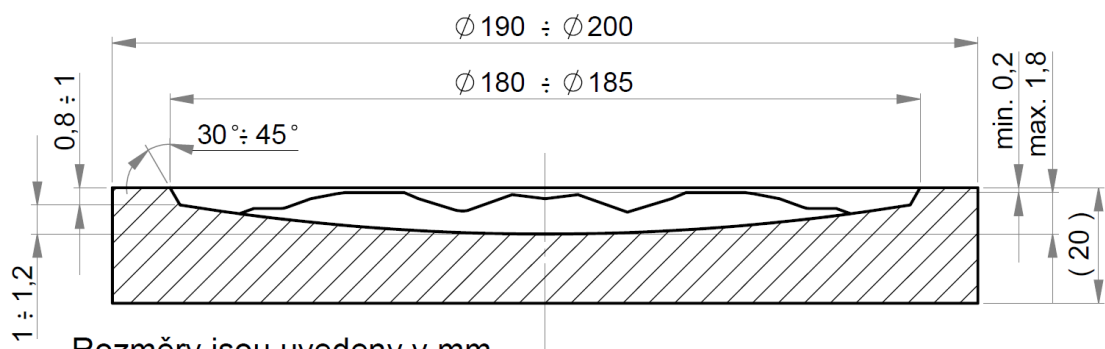
1 000 Kč, líc a rub

5 000 Kč, líc a rub

Technický výkres geometrie modelovací formy

Rozměry jsou uvedeny v mm

Maximální výška reliéfu = 1,8 mm

Minimální výška reliéfu i písma = 0,4 mm

Minimální rozdíl mezi reliéfem a okrajem sádry = 0,2 mm

Emisní plán pamětních mincí v letech 2016-2020

Stříbrné 200 Kč mince

2016	Zemská jubilejní výstava	květen
	Bitva u Hradce Králové	červenec
	Jan Jessenius	prosinec
2017	Marie Terezie	duben
	Operace Anthropoid	květen
	Josef Kainar	červen
	Sdružení českých umělců grafiků Hollar	říjen
	Vysvěcení kaple sv. Václava v Katedrále sv. Víta	listopad
	Založení České astronomické společnosti	prosinec
2018	Vydána Klaudyánova mapa	únor
	Založení Národního muzea	duben
	Jan Brokoff	prosinec
2019	Založen Československý červený kříž	únor
	Aleš Hrdlička	březen
	Sestrojení prvního letadla české výroby Bohemia B-5	duben
	První pražská defenestrace, začátek husitské revoluce	červenec
2020	Zahájení ražby jáchymovských tolarů	leden
	Božena Němcová	únor
	Vydány Čtyři pražské artikuly	červenec
	Založení Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské v Železném Brodu	září
	Adolf Loos	prosinec

Stříbrné 500 Kč mince

2016	Československá národní rada	únor
2017	Bitva u Zborova	červen
2018	Washingtonská dohoda	říjen
2019	Vznik československých platidel	červenec
2020	Československá ústava	únor

Bimetalová mince 2000 Kč

2019	Zavedení československé koruny	duben
-------------	--------------------------------	-------

Zlaté mince 5000 Kč – Hrady

2016	Kost	květen
	Bezděz	říjen
2017	Bouzov	květen
	Pernštejn	říjen
2018	Zvíkov	květen
	Rabí	září
2019	Veveří	květen
	Švihov	říjen
2020	Bečov nad Teplou	květen
	Buchlov	říjen

Zlaté mince 10 000 Kč

2018	Založení Československa	září
2019	Vznik československé koruny	červenec